

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет фінансів та обліку

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету фінансів та обліку
Андрій КІЗИМА
« 31 » « 08 » 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. проректора з науково-педагогічної роботи
Віктор ОСТОВЕРХОВ
« 31 » « 08 » 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор навчально-наукового інституту новітніх освітніх технологій
Святослав ПИТЕЛЬ
« 31 » « 08 » 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«Облік і оподаткування господарських процесів підприємства»

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань 07 – Управління та адміністрування
Спеціальність – 071 Облік і оподаткування
Освітньо-професійна програма – Облік і оподаткування

Кафедра обліку і оподаткування

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КПЗ (год.)	СРС	Разом (год.)	Тесті (семестр)
Денна	4	8	40	40	5	10	55	150	8
Заочна	4	8	8	4			138	150	8

ТЕРНОПІЛЬ – ЗУНУ
2023

31.08.2023р.

Робоча програма складена на основі ОПП «Облік і оподаткування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 10 від 24.06.2020 р.).

Робочу програму склала: к. е. н., доцент Наталія Зарудна

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри обліку і оподаткування, протокол № 1 від 28.08.2023 р.

В.о. завідувача кафедри,
доктор економічних наук, професор Зеновій-Михайло ЗАДОРЖНИЙ

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 071 «Облік і оподаткування», протокол № 1 від 30.08.2023 р.

Голова групи забезпечення спеціальності
доктор економічних наук, професор Руслан БРУХАНСЬКИЙ

Гарант ОПП «Облік і оподаткування»
к.е.н., доцент, доцент кафедри
обліку і оподаткування

Наталія ПОЧИНОК

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Облік і оподаткування господарських процесів підприємства»**

1. Опис дисципліни «Облік і оподаткування господарських процесів підприємства»

Дисципліна – Облік і оподаткування господарських процесів підприємства	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань - 07 – Управління та адміністрування	Статус дисципліни: дисципліна циклу професійної підготовки бакалаврів Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів - 4	Спеціальність 071 – Облік і оподаткування	Рік підготовки: <i>Денна – 4</i> <i>Заочна – 4</i> Семестр: <i>Денна – 8</i> <i>Заочна – 8</i>
Кількість змістових модулів – 1	Ступінь вищої освіти - бакалавр	Лекції: <i>Денна – 40 год.</i> <i>Заочна – 8 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 40 год.</i> <i>Заочна – 4 год.</i>
Загальна кількість годин – 150 год.		Самостійна робота: 55 год. Тренінг, КПЗ – 10 год. Індивідуальна робота – 5 год.
Тижневих годин: 12 год., з них аудиторних – 5 год.		Вид підсумкового контролю – іспит

2. Мета й завдання вивчення дисципліни «Облік і оподаткування господарських процесів підприємства»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Облік і оподаткування господарських процесів підприємства» є дослідження господарських процесів, що мають місце у діяльності підприємств та вивчення системи законодавчих актів, що регулюють питання обліку підприємницької діяльності; набуття досвіду використання нормативно-правової бази для формування достовірної обліково-економічної інформації про здійснену підприємницьку діяльність за господарськими процесами та використання її у практичній роботі. Дисципліна «Облік і оподаткування господарських процесів підприємства» є дисципліною циклу професійної підготовки бакалаврів та призначена для студентів спеціальності «Облік і оподаткування», освітньо-професійної програми – Облік і оподаткування.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

У результаті вивчення дисципліни «Облік і оподаткування господарських процесів підприємства» студенти повинні:

знати:

- категорійний апарат дисципліни;
- нормативну базу з питань обліку відповідних господарських процесів, що мають місце під час ведення підприємницької діяльності (від створення до припинення діяльності) та методiku ведення обліку цієї діяльності;
- особливості організації бухгалтерської служби при різних організаційно-правових формах діяльності;
- проблемні питання, що залишаються відкритими у плані нормативного забезпечення обліку та оподаткування в підприємницькій діяльності.

вміти:

- практично використовувати норми законодавчих актів для повного та достовірного відображення облікової інформації у здійсненні підприємницької діяльності;
- вести аналітичний і синтетичний облік підприємницької діяльності;
- співвідносити теоретичні знання норм законодавчих актів у практичному веденні облікових процедур.

Мета проведення лекцій полягає у тому, щоб сформувати науковий світогляд та економічне мислення студентів на основі вивчення методичних засад обліку, оподаткування та їх нормативного забезпечення підприємницької діяльності в Україні.

Завдання проведення лекцій полягає у:

- викладенні студентам згідно з програмою та робочим планом основних питань з обліку та правового забезпечення господарських процесів підприємства;
- формуванні у студентів цілісної системи теоретичних знань з курсу «Облік і оподаткування господарських процесів підприємства».

Метою проведення практичних занять є вироблення умінь та навичок для здійснення оцінки та проведення критичного аналізу комплексу нормативно-правового забезпечення ведення підприємницької діяльності та її обліку в Україні у різних господарських процесах підприємства та застосування цих знань у професійній діяльності.

У результаті проведення практичних занять студенти повинні:

знати: теоретичні основи нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку підприємницької діяльності, а саме:

–основи нормативно-правового забезпечення ведення підприємницької діяльності в Україні;

–питання нормативно-правового забезпечення ведення обліку підприємницької діяльності від моменту створення до добровільної ліквідації (або банкрутства);

—основи ведення бухгалтерського обліку діяльності та податкових розрахунків згідно чинного законодавства;

—основні засади обліку підприємницької діяльності в залежності від організаційно-правової форми на основі діючих нормативних актів.

вміти: застосовувати теоретичні знання нормативно-правової бази з практичних питань методики ведення обліку у підприємницькій діяльності.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

- ✓ Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення;
- ✓ Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання;
- ✓ Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни «Облік і оподаткування господарських процесів підприємства» базується на знаннях, отриманих з таких дисциплін, як «Бухгалтерський облік і оподаткування», «Податкова система», «Звітність і фінансовий аналіз», «Фінансовий облік», «Управлінський облік», «Податкові розрахунки і звітність».

2.5. Програмні результати навчання:

✓ Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

✓ Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

✓ Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.

✓ Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

✓ Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах.

✓ Аналізувати розвиток систем, моделей і методів бухгалтерського обліку на національному та міжнародному рівнях з метою обґрунтування доцільності їх запровадження на підприємстві.

3. Програма навчальної дисципліни «Облік і оподаткування господарських процесів підприємства»

Змістовий модуль 1. «Господарські процеси підприємства: їх облік та правове забезпечення»

Тема 1. Особливості ведення обліку за господарськими процесами: визначення термінів.

Поняття сутності господарських процесів підприємства. Якісні характеристики господарських процесів. Види господарських процесів та їх класифікація. Порівняльний аналіз моделей господарських процесів підприємства підсистеми. Базові підходи до першопричин розвитку підприємства. Взаємозв'язок підсистем підприємства та ситуаційних і структурних змінних моделей життєвого циклу. Методи визначення стадій господарських процесів та їх роль в обліку. Критичні ризики підприємства залежно від стадії його господарського процесу.

Тема 2. Передумови обліку та оподаткування підприємницької діяльності в Україні.

Характеристика основних нормативних документів, що регулюють систему обліку на підприємстві. Склад та зміст внутрішніх розпорядчих документів та регламентів, що регулюють побудову бухгалтерського обліку підприємства. Інтереси користувачів в регулюванні обліку. Регламентація фінансової і управлінської звітності, податкових розрахунків та податкової звітності: порядок формування згідно чинного законодавства та узгодженість показників.

Тема 3. Відображення в обліку операцій зі створення та первинної реєстрації підприємства.

Порядок державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності: облікове відображення реєстрації підприємства, формування зареєстрованого капіталу підприємства.

Організація роботи бухгалтерської служби при різних організаційно-правових формах діяльності.

Тема 4. Особливості обліку та оподаткування процесу постачання.

Документальне оформлення операцій процесу постачання.

Особливості оподаткування операцій з постачання необоротних активів у залежності від участі в оподатковуваних операціях. Надходження оборотних активів на підприємство.

Відображення в обліку надходження активів у залежності від їх участі у оподатковуваних операціях.

Тема 5. Процес основної діяльності підприємства: облік та оподаткування.

Характеристика виробничого процесу для цілей обліку і оподаткування. Формування собівартості випущеної готової продукції. Аналіз відхилень фактичної собівартості від нормативної (планової).

Собівартість робіт та послуг: особливості формування та відображення в обліку.

Тема 6. Особливості обліку та оподаткування процесу реалізації.

Процедура визначення собівартості реалізованої продукції. Співпраця із покупцями: договірні відносини. Облік розрахункових операцій із вітчизняними та зарубіжними покупцями. Визначення фінансового результату процесу збуту.

Тема 7. Правове регулювання, облік та оподаткування операцій з реорганізації підприємства.

Поняття реорганізації підприємства як одного із напрямків реструктуризації згідно чинного законодавства.

Злиття: поняття, пропорції обліку старих часток на нові, захист інтересів кредиторів. Приєднання: поняття, особливості, порядок внесення змін до установчих документів основного підприємства. Перетворення: поняття, порядок прийняття рішення про перетворення, призупинення обігу акцій, реєстрація правонаступника. Поділ: поняття, порядок створення комісії з перетворення, відносини з контролюючими органами, документальне оформлення. Виділ: поняття, створення ліквідаційної комісії, інвентаризація та оцінка майна, порядок розрахунків з кредиторами.

Бухгалтерський та податковий облік у підприємствах при злитті, приєднанні, перетворенні, поділі.

Тема 8. Нормативно-правове регулювання та облік діяльності підприємства при його ліквідації.

Особливості обліку та порядок добровільного припинення підприємницької діяльності за рішенням власника (або уповноваженого ним органу).

Порядок примусової ліквідації підприємницької діяльності за рішенням суду або через відміну його державної реєстрації та особливості обліку при цьому.

Формування облікової та податкової звітності у підприємств, що проходять процедуру ліквідації.

Тема 9. Облік та правове забезпечення на підприємствах при визнанні банкрутом.

Ліквідаційна процедура у провадженні у справі про банкрутство. Порядок ведення обліку у підприємства-банкрота та формування ліквідаційних балансів. Порядок укладання мирових угод. Припинення провадження у справі про банкрутство. Характеристика особливостей банкрутства окремих категорій боржників та вплив на організацію обліку у них. Оподаткування діяльності підприємства під час провадження процедури банкрутства.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Облік і оподаткування господарських процесів підприємства»

4.1. Розподіл навчальних годин за модулями на денній формі навчання

	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Тренінг, КПЗ	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1 «Господарські процеси підприємства: їх облік та оподаткування»						
Тема 1. Особливості ведення обліку за господарськими процесами: визначення термінів	2	2	6	–	1	Поточне опитування
Тема 2. Передумови обліку та оподаткування підприємницької діяльності в Україні	2	2	6	–	1	
Тема 3. Відображення в обліку операцій зі створення та первинної реєстрації підприємства	4	4	6	0,5	1	
Тема 4. Особливості обліку та оподаткування процесу постачання	4	4	6	0,5	1	
Тема 5. Процес основної діяльності підприємства: облік та оподаткування	4	4	6	0,5	1	
Тема 6. Особливості обліку та оподаткування процесу реалізації	4	4	6	0,5	1	
Тема 7. Правове регулювання, облік та оподаткування операцій з реорганізації підприємства	8	8	6	1	2	
Тема 8. Нормативно-правове регулювання та облік діяльності підприємства при його ліквідації	6	6	6	1	1	
Тема 9. Облік та правове забезпечення на підприємствах при визнанні його банкрутом	6	6	7	1	1	
Разом:	40	40	55	5	10	
<i>Підсумковий контроль</i>	<i>Іспит</i>					

4.2. Розподіл навчальних годин за модулями на заочній формі навчання

	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Тема 1. Особливості ведення обліку за господарськими процесами: визначення термінів	0,5		14
Тема 2. Передумови обліку та оподаткування підприємницької діяльності в Україні	0,5		15
Тема 3. Відображення в обліку операцій зі створення та первинної реєстрації підприємства	1	1	16
Тема 4. Особливості обліку та оподаткування процесу постачання	1		15
Тема 5. Процес основної діяльності підприємства: облік та оподаткування	1		15
Тема 6. Особливості обліку та оподаткування процесу реалізації	1		15
Тема 7. Правове регулювання, облік та оподаткування операцій з реорганізації підприємства	1	1	16
Тема 8. Нормативно-правове регулювання та облік діяльності підприємства при його ліквідації	1	1	16
Тема 9. Облік та правове забезпечення на підприємствах при визнанні банкрутом	1	1	16
Разом:	8	4	138
<i>Підсумковий контроль</i>	<i>Іспит</i>		

5. Тематика практичних занять

5.1. Для студентів денної форми навчання

Практичне заняття 1

Тема. Особливості ведення обліку за господарськими процесами: визначення термінів.

Мета: Формування масиву інформації про сутність господарських процесів у діяльності підприємства.

Питання для обговорення:

1. Поняття сутності господарських процесів підприємства.
2. Якісні характеристики господарських процесів.
3. Види господарських процесів та їх класифікація.
4. Порівняльний аналіз моделей господарських процесів підприємства.

Практичне заняття 2

Тема. Передумови обліку та оподаткування підприємницької діяльності в Україні.

Мета: Формування масиву інформації про нормативно-правове забезпечення ведення системи обліку підприємницької діяльності.

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика системи нормативно-правового забезпечення обліку підприємницької діяльності.
2. Регулювання побудови бухгалтерського обліку: склад та зміст внутрішніх розпорядчих документів з питань ведення обліку
3. Регламентація фінансової, управлінської та податкової звітності: порядок формування згідно чинного законодавства та узгодженість показників.

Практичне заняття 3

Тема. Відображення в обліку операцій зі створення та первинної реєстрації підприємства.

Мета: Вироблення практичних навичок щодо заснування власної справи та організації її обліку із застосуванням теоретичних знань нормативної бази.

Питання для обговорення:

1. Порядок державної реєстрації підприємств.
2. Портал електронних сервісів «ДІЯ»: основні функціонали для започаткування власної справи.
3. Електронний кабінет платника податків як сервіс співпраці із державною фіскальною службою.
4. Організація роботи бухгалтерської служби при різних організаційно-правових формах діяльності.

Практичне заняття 4

Тема. Відображення в обліку операцій зі створення та первинної реєстрації підприємства.

Мета: Вироблення практичних навичок щодо заснування власної справи та організації її обліку із застосуванням теоретичних знань нормативної бази.

Питання для обговорення:

1. Особливості формування та відображення в обліку зареєстрованого капіталу підприємств різних організаційно-правових форм.
2. Особливості систем оподаткування доступних для застосування в Україні.
2. Загальна система оподаткування: переваги та недоліки.
3. Спрощена система оподаткування: переваги та недоліки.
4. Особливості обліку у фізичних осіб-підприємців.
5. Вибір форми оподаткування фізичними особами-підприємцями.

Практичне заняття 5

Тема. Особливості обліку та оподаткування процесу постачання.

Мета: Закріплення знань з питань ведення обліку та оподаткування процесу постачання.

Питання для обговорення:

1. Документальне оформлення операцій процесу постачання: графіки документообороту.
2. Договірні відносини: відображення в обліку співпраці із постачальниками підприємства.
3. Особливості відображення авансових платежів.
4. Оподаткування постачальницьких операцій.

Практичне заняття 6

Тема. Особливості обліку та оподаткування процесу постачання.

Мета: Закріплення знань з питань ведення обліку та оподаткування процесу постачання.

Питання для обговорення:

1. Відображення в обліку надходження необоротних активів.
2. Особливості оподаткування операцій з постачання необоротних активів у залежності від участі в оподатковуваних операціях.
3. Надходження оборотних активів на підприємство.
4. Формування фактичної собівартості оборотних активів, що надходять на підприємство.

Практичне заняття 7

Тема. Процес основної діяльності підприємства: облік та оподаткування.

Мета: Закріплення знань з питань ведення обліку та оподаткування процесу виробництва продукції, робіт та послуг.

Питання для обговорення:

1. Характеристика виробничого процесу для цілей обліку і оподаткування.
2. Документальне оформлення процесу виробництва.
3. Формування собівартості випущеної готової продукції.

Практичне заняття 8

Тема. Процес основної діяльності підприємства: облік та оподаткування.

Мета: Закріплення знань з питань ведення обліку та оподаткування процесу виробництва продукції, робіт та послуг.

Питання для обговорення:

1. Аналіз відхилень фактичної собівартості від нормативної (планової).
2. Прийняття рішень щодо отриманих результатів аналізу відхилень.
3. Особливості послуг як результату основної діяльності підприємства.
4. Собівартість робіт та послуг: особливості формування та відображення в обліку.

Практичне заняття 9

Тема. Особливості обліку та оподаткування процесу реалізації.

Мета: Закріплення знань з питань ведення обліку та оподаткування процесу реалізації виготовленої продукції, робіт та послуг.

Питання для обговорення:

1. Співпраця із покупцями: договірні відносини в обліку.
2. Облік розрахункових операцій із вітчизняними та зарубіжними покупцями.
3. Особливості обліку авансових платежів.
4. Процедура визначення собівартості реалізованої продукції, робіт та послуг.

Практичне заняття 10

Тема. Особливості обліку та оподаткування процесу реалізації.

Мета: Закріплення знань з питань ведення обліку та оподаткування процесу реалізації виготовленої продукції, робіт та послуг.

Питання для обговорення:

1. Визначення економічного результату процесу збуту.
2. Оподаткування збутових операцій.
3. Визначення фінансового результату діяльності підприємства після завершення процесів постачання, виробництва та збуту.

Практичне заняття 11

Тема. Правове регулювання, облік та оподаткування операцій з реорганізації підприємства.

Мета: Вироблення умінь ведення обліку при припинення діяльності в процесі реорганізації.

Питання для обговорення:

1. Злиття та приєднання юридичних осіб: поняття, пропорції обліку старих часток на нові.
2. Бухгалтерський облік та оподаткування у підприємствах при злитті та приєднанні.

Практичне заняття 12

Тема. Правове регулювання, облік та оподаткування операцій з реорганізації підприємства.

Мета: Закріплення умінь ведення обліку при припинення діяльності в процесі реорганізації.

Питання для обговорення:

1. Перетворення: поняття, порядок прийняття рішення про перетворення, призупинення обігу акцій, реєстрація правонаступника.
2. Бухгалтерський облік та оподаткування у підприємствах при перетворенні.

Практичне заняття 13

Тема. Правове регулювання, облік та оподаткування операцій з реорганізації підприємства.

Мета: Закріплення умінь ведення обліку при припинення діяльності в процесі реорганізації.

Питання для обговорення:

1. Поділ та виділ: поняття, порядок створення комісії з перетворення, відносини з контролюючими органами, документальне оформлення
2. Бухгалтерський облік та оподаткування у підприємствах при поділенні підприємств.

Практичне заняття 14

Тема. Правове регулювання, облік та оподаткування операцій з реорганізації підприємства.

Мета: Закріплення умінь ведення обліку при припинення діяльності в процесі реорганізації.

Питання для обговорення:

1. Порядок припинення діяльності фізичних осіб-підприємців у процесі реорганізації.
2. Вивчення судової практики вирішення спорів у процедурі примусової реорганізації підприємств.

Практичне заняття 15

Тема. Нормативно-правове регулювання та облік діяльності підприємства при його ліквідації.

Мета: Вироблення умінь та практичних навичок з питань ведення обліку при ліквідації підприємства.

Питання для обговорення:

1. Порядок добровільної ліквідації підприємницької діяльності: передумови, нормативне забезпечення.
2. Виявлення ліквідаційної маси та оцінка майна при ліквідації підприємства.
3. Порядок ліквідації підприємницької діяльності за рішенням суду: передумови, нормативне забезпечення.

4. Особливості обліку та оподаткування при добровільній ліквідації юридичної особи та за рішенням суду.

Практичне заняття 16

Тема. Нормативно-правове регулювання та облік діяльності підприємства при його ліквідації.

Мета: Закріплення умінь та практичних навичок з питань ведення обліку при ліквідації підприємства.

Питання для обговорення:

1. Формування бухгалтерської звітності підприємства на стадії ліквідації.
2. Формування податкової звітності підприємства на стадії ліквідації.
3. Формування статистичної звітності підприємства на стадії ліквідації.

Практичне заняття 17

Тема. Нормативно-правове регулювання та облік діяльності підприємства при його ліквідації.

Мета: Вироблення умінь та практичних навичок з питань ведення обліку при ліквідації підприємства.

Питання для обговорення:

1. Ліквідація підприємця-фізичної особи.
2. Особливості бухгалтерського обліку при ліквідації фізичної особи-підприємця.
3. Порядок зберігання кадрової документації по найманих працівниках ФОПа при його ліквідації.

Практичне заняття 18

Тема. Облік та правове забезпечення на підприємствах при визнанні банкрутом.

Мета: Вироблення умінь та практичних навичок з питань ведення обліку при відновленні платоспроможності або при процедурі банкрутства.

Питання для обговорення:

1. Поняття неплатоспроможності та банкрутства підприємства та шляхи виходу підприємства із кризових ситуацій.
2. Оцінка ймовірності банкрутства підприємства.

Практичне заняття 19

Тема. Облік та правове забезпечення на підприємствах при визнанні банкрутом.

Мета: Закріплення умінь та практичних навичок з питань ведення обліку при відновленні платоспроможності або при процедурі банкрутства.

Питання для обговорення:

1. Порядок укладання мирових угод.
2. Припинення провадження у справі про банкрутство.
3. Характеристика особливостей банкрутства окремих категорій боржників та вплив на організацію обліку у них.

Практичне заняття 20

Тема. Облік та правове забезпечення на підприємствах при визнанні банкрутом.

Мета: Закріплення умінь та практичних навичок з питань ведення обліку при відновленні платоспроможності або при процедурі банкрутства.

Питання для обговорення:

1. Ліквідаційна процедура у провадженні у справі про банкрутство.
4. Порядок ведення обліку у підприємства-банкрута та формування ліквідаційних балансів.

5.2. Для студентів заочної форми навчання

Практичне заняття 1

Тема. Відображення в обліку операцій зі створення та первинної реєстрації підприємства. Правове регулювання, облік та оподаткування операцій з реорганізації підприємства.

Мета: Вироблення практичних навичок щодо заснування власної справи та організації її обліку із застосуванням теоретичних знань нормативної бази.

Вироблення умінь ведення обліку при припинення діяльності в процесі реорганізації.

Питання для обговорення:

1. Порядок державної реєстрації підприємств. Особливості формування та відображення в обліку зареєстрованого капіталу підприємств різних організаційно-правових форм.
2. Організація роботи бухгалтерської служби при різних організаційно-правових формах діяльності.
3. Особливості обліку у фізичних осіб-підприємців.
4. Порядок формування та відображення в обліку статутного капіталу.
5. Порядок припинення діяльності фізичних осіб-підприємців.
6. Злиття: поняття, пропорції обліку старих часток на нові.
7. Перетворення: поняття, порядок прийняття рішення про перетворення, призупинення обігу акцій, реєстрація правонаступника.
8. Бухгалтерський облік у підприємствах при злитті, приєднанні, перетворенні.
9. Поділ: поняття, порядок створення комісії з перетворення, відносини з контролюючими органами, документальне оформлення.

Практичне заняття 2

Тема. Нормативно-правове регулювання та облік діяльності підприємства при його ліквідації. Облік та правове забезпечення на підприємствах при визнанні банкрутом.

Мета: Вироблення умінь та практичних навичок з питань ведення обліку при ліквідації підприємства та при відновленні платоспроможності або при процедурі банкрутства.

Питання для обговорення:

1. Ліквідація підприємця-фізичної особи.
2. Порядок добровільної ліквідації підприємницької діяльності: передумови, нормативне забезпечення та ведення обліку.
3. Порядок ліквідації підприємницької діяльності за рішенням суду: передумови, нормативне забезпечення та ведення обліку.
4. Виявлення ліквідаційної маси та оцінка майна.
5. Формування звітності підприємства на стадії ліквідації.
6. Порядок припинення діяльності фізичних осіб-підприємців.
7. Ліквідаційна процедура у провадженні у справі про банкрутство.
8. Порядок ведення обліку у підприємства-банкрута та формування ліквідаційних балансів.
9. Порядок укладання мирових угод.
10. Припинення провадження у справі про банкрутство.
11. Характеристика особливостей банкрутства окремих категорій боржників та вплив на організацію обліку у них.

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

Індивідуальна робота проводиться під керівництвом викладача в позааудиторний час за окремим графіком з урахуванням потреб і можливостей студента та передбачає активну й творчу його діяльність з оволодіння матеріалом та набуття умінь самостійного мислення і самоконтролю. При вивченні дисципліни використовуються наступні види індивідуальних

завдань: консультації, виконання індивідуального завдання, зокрема, комплексне практичне індивідуальне завдання (КПЗ). Метою КПЗ є самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студентів з дисципліни та розвиток навичок самостійної роботи. КПЗ є завершальним етапом теоретичної та практичної роботи з дисципліни та виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних та практичних занять та охоплює зміст навчальної дисципліни загалом.

Індивідуальні завдання з дисципліни «Облік і оподаткування господарських процесів підприємства» виконується самостійно кожним студентом на основі сформованого масиву вхідних (первинних) даних, оформлених у вигляді завдання. КПЗ є однією із форм поглибленого засвоєння програми курсу. КПЗ охоплює усі основні теми дисципліни «Облік і оподаткування господарських процесів підприємства». Метою виконання КПЗ є оволодіння навичками застосування облікової інформації з метою ефективного управління підприємствами у сфері підприємницької діяльності. КПЗ оформляється відповідно до встановлених вимог. При виконанні та оформленні КПЗ студент може використовувати комп'ютерну техніку. Кожен з пунктів КПЗ оцінюється за 100-бальною шкалою, а також визначається підсумкова оцінка (як середня арифметична з проміжних оцінок). Виконання КПЗ з одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з дисципліни.

Варіанти КПЗ з дисципліни «Облік і оподаткування господарських процесів підприємства»

Студентам при вивченні дисципліни «Облік і оподаткування господарських процесів підприємства» пропонується індивідуальне науково-дослідне завдання. Його суть полягає у використанні отриманих на лекційних та практичних заняттях теоретичних знань з реєстрації, ведення та ліквідації власної справи для практичної діяльності. Для цього студентам пропонується продумати власну підприємницьку ідею виробничої діяльності, розробити її презентацію та обґрунтувати доцільність ведення в майбутньому цієї діяльності. Описати хід реєстрації свого підприємства у відповідних державних органах із дотриманням чинних норм та термінів, вказівкою переліків необхідних документів у кожному інстанцію.

Далі необхідно розробити облікову політику свого підприємства та затвердити її відповідним наказом (паралельно, запропонувати посадову інструкцію головного бухгалтера, або іншого працівника облікового напрямку).

На наступному етапі необхідно відобразити основні операції діяльності підприємства із обов'язковим посиланням на нормативні документи, що регламентують питання ведення кожної ділянки обліку.

І на завершення – ліквідувати підприємство (або за власним бажанням, або за рішенням суду – за бажанням студента). Знову ж процес ліквідації оформляти із поетапним описом як облікових робіт, так і порядку ліквідації у державних органах. Індивідуальні завдання виконуються студентами самостійно із забезпеченням необхідних консультацій з окремих питань з боку викладача.

7. Тренінг з дисципліни

Проведення тренінгу дозволяє:

- ✓ забезпечити засвоєння теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення дисципліни;
- ✓ розвинути у студентів навички пропонування обґрунтованих рішень, використання теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовного інтерпретування отриманих результатів.

Організація і порядок проведення тренінгу

1. *Вступна частина.* Актуалізація теми тренінгового заняття та структуризація процесу його проведення. Ознайомлення студентів з метою тренінгу, його завданнями, процедурою проведення, очікуваними результатами. Представлення програми тренінгу.

2. *Організаційна частина.* Встановлення правил проведення тренінгу, формування робочих груп студентів, визначення завдань та розподіл ролей. Забезпечення учасників тренінгу роздатковими матеріалами: таблицями, бланками документів, алгоритмами проведення, інструкціями.

3. *Практична частина.* Виконання тренінгових завдань у групах із використанням базових та інноваційних методів проведення тренінгу за визначеною темою (проблемою). Підготовка презентаційних матеріалів за результатами виконання тренінгового завдання.

4. *Підведення підсумків.* Презентація практичної роботи в групах. Обговорення результатів виконання завдань, обмін думками з проблематики теми тренінгу, підведення підсумків, оцінка результативності роботи в групах та досягнення поставлених цілей тренінгу.

Тематика: Припинення діяльності підприємства

Порядок проведення:

1. Здійснити аналіз діючих нормативних документів з питань організації ліквідації підприємства та порядок ведення обліку під час проведення процедури ліквідації.

2. На основі проведеного аналізу нормативних актів продумати причину ліквідації для самостійно створеного підприємства, оформити відповідною документацією.

3. Розробити порядок ведення обліку під час проведення процедури ліквідації. Сформулювати ліквідаційний баланс.

4. Оформити результати проведеного дослідження та обґрунтувати їх у вигляді реферату або презентації.

Тренінг з дисципліни «Облік і оподаткування господарських процесів підприємства» полягає у аналізі показників діяльності підприємства з метою оцінки його стану та розробки управлінських рішень щодо подальшого існування підприємства. Успішне проходження тренінгу сприяє посиленню практичної спрямованості у підготовці фахівців за ступенем вищої освіти «бакалавр».

Проведення тренінгу дозволяє:

- забезпечити засвоєння теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення дисципліни «Облік і оподаткування господарських процесів підприємства»;
- розвинути у студентів навички пропонування обґрунтованих рішень, використання теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовного інтерпретування отриманих результатів.

8. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студента є основним засобом засвоєння студентом матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять без участі викладача. При вивченні дисципліни рекомендується проведення самостійної роботи, що сприятиме засвоєнню теоретичного матеріалу, що передбачає опрацювання лекційного матеріалу, навчально-методичної літератури, спеціальних джерел інформації (першоджерел нормативної документації) та інших матеріалів щодо ведення обліку підприємницької діяльності.

Тема	№	Тематика
Тема 1	1	Поняття господарських процесів для цілей обліку та аналізу.
	2	Бізнес-процеси у обліковому вимірі.
Тема 2	1	Характеристика організаційно-правових форм та видів підприємницької діяльності.
	2	Діяльність державної служби України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва.
	3	Характеристика основних положень та сфери дії Господарського кодексу України.
	4	Характеристика основних положень та сфери дії ЗУ «Про господарські товариства».
	5	Характеристика рівнів державного регулювання обліку підприємницької діяльності.
Тема	1	Характеристика основних положень та сфери дії ЗУ «Про бухгалтерський облік і

3		фінансову звітність».
	2	Характеристика основних положень та сфери дії Положень (стандартів) бухгалтерського обліку.
	3	Характеристика основних положень та сфери дії Міжнародних стандартів обліку та фінансової звітності.
	4	Нормативне законодавство з питань державної реєстрації СПД.
	5	Особливості нормативного законодавства з питань державної реєстрації ФОП та особливостей ведення обліку у них.
Тема 4	1	Правове регулювання договірних відносин в Україні.
	2	Визначення ефективності процесу постачання.
	3	Особливості регулювання договірних відносин у міжнародній площині.
Тема 5	1	Нормативне забезпечення обліку виробничої діяльності.
	2	Визначення ефективності процесу виробництва.
	3	Особливості формування собівартості продукції та важелі, що на неї впливають.
Тема 6	1	Нормативне забезпечення визначення та обліку доходів від реалізації готової продукції.
	2	Визначення ефективності процесу збуту.
	3	Співпраця з покупцями: механізми укладення договорів та їх виконання.
	4	Характеристика основних положень та сфери дії ПКУ.
	5	Нормативне забезпечення ведення інвестиційної діяльності суб'єктами підприємницької діяльності.
	6	Характеристика основних положень та сфери дії ЗУ «Про інвестиційну діяльність».
	7	Характеристика основних положень та сфери дії ЗУ «Про інноваційну діяльність».
Тема 7	1	Поняття спільної діяльності: особливості ведення та вплив на ведення системи обліку.
	2	Передумови реорганізації підприємств.
	3	Огляд нормативних документів, що регламентують порядок реорганізації підприємств.
	4	Огляд нормативних документів, що регламентують порядок ведення обліку у підприємствах, що проходять процедуру реорганізації.
Тема 8	1	Нормативне забезпечення обліку ліквідації підприємницької діяльності.
	2	Добровільне припинення діяльності СПД.
	3	Примусове припинення діяльності СПД.
Тема 9	1	Основні критерії визнання підприємства банкрутом: правові наслідки та відображення в обліку.
	2	Огляд нормативних документів, що регламентують порядок банкрутства підприємств.
	3	Огляд нормативних документів, що регламентують порядок ведення обліку у підприємствах, що проходять процедуру банкрутства.

9. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні та індивідуальні заняття, консультації, самостійна робота, робота у групах, метод опитування, тестування, ділові ігри, виконання КППЗ.

10. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Облік і оподаткування господарських процесів підприємства» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: стандартизовані тести; поточне опитування; залікове модульне тестування та опитування; реферати, презентації результатів виконаних завдань та досліджень; оцінювання результатів КППЗ; студентські презентації та виступи на наукових

заходах; ректорська контрольна робота; інші види індивідуальних та групових завдань; екзамен.

11. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

12. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Облік і оподаткування господарських процесів підприємства» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4	Разом
20%	20%	20%	40%	100%
1. Усне опитування під час заняття (5 тем по 6 балів= 30 балів) 2. Письмова робота (70 балів)	1. Усне опитування під час заняття (4 тем по 10 балів = 40 балів) 2. Письмова робота (60 балів)	1. Написання та захист КПЗ (80 балів) 2. Виконання завдань під час тренінгу (20 балів)	1. Тестові завдання (50балів) 2. Завд. 1 (25 балів) 3. Завд. 2 (25 балів)	100

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)

60-64		Е (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна «Облік і оподаткування господарських процесів підприємства»

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Мудьтимедійний проектор	1-9
2.	Проекційний екран	1-9
3.	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Firefox)	1-9
4.	Наявність доступу до мережі Інтернет	1-9
5.	Персональні комп'ютери	1-9
6.	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-9
7.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-9
8.	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-9
9.	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т.і.)	1-9
10.	Google Forms, Google Sheets	1-9

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Ahmed Kouki «IFRS and value relevance: A comparison approach before and after IFRS conversion in the European countries», *Journal of Applied Accounting Research*, Vol. 19 Issue: 1, pp.60-80, <https://doi.org/10.1108/JAAR-05-2015-0041>.

2. Biddle, G. C., Ma, M. L. Z., & Song, F. M. (2022). Accounting Conservatism and Bankruptcy Risk. *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, 37(2), 295–323. URL: <https://doi.org/10.1177/0148558X20934244>.

3. Dorel, M., Hlaciuc, E., Ursachi, A., & Măciucă, G. (2015). Accounting Convergences and Divergences in the Context of Harmonization and THE Compliance of National Regulations with Directive 2013/34/EU, *Annals of University of Craiova - Economic Sciences Series*, University of Craiova, Faculty of Economics and Business Administration, (Vol. 1 (43), (pp. 29-38).

4. Kuttner, M., Mayr, S., Mitter, C. and Duller, C. (2022), "Impact of accounting on reorganization success: empirical evidence from bankrupt SMEs", *Journal of Accounting & Organizational Change*, Vol. ahead-of-print No. ahead-of-print. URL: <https://doi.org/10.1108/JAOC-06-2021-0080>.

5. Urda, o. A., & toader, i. A. (2021). Reorganization of the legal person—a solution in the context of the covid-19 pandemic. *Pandemic Challenges for European Finance, Business and Regulation EUFIRE 2021*, 487.

6. Zadorozhnyi Z.-M., Muravskiy V., Humenna-Derij M., Zarudna N. Y. Innovative accounting and audit of the metaverse resources / *Marketing and Management of Innovations*. 3, 2022. 14p.

7. Zarudna N., Kundeus O. Functions of supply in the company and account maintenance costs. *III International scientific conference "integration of business structures: strategies and technologies"* Conference Proceedings, February 22th, 2019. Tbilisi, Georgia: Baltija Publishing. 156 pages. P. 118–120.

8. Zarudna N., Volkov S. Research of the essence of the concept «bankruptcy». *The 7th International scientific and practical conference «Science and innovation of modern world»* (March 23-25, 2023) Cognum Publishing House, London, United Kingdom. 2023. 779 p. P. 659–663.
9. Господарський кодекс України в редакції від 14.08.2021 р. № 436-IV URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
10. Дорош Н. І., Гергель К. О. Бухгалтерський облік процесу ліквідації підприємства. *Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування*. 2020. Вип. 5. С. 77–87.
11. Задорожний З.-М., Омецінська І. Проблемні аспекти обліку внесків до статутного капіталу товариств в інвестора. *Вісник Економіки*, [S.l.], п. 2, р. 156-171, June 2023. URL: <http://visnykj.wunu.edu.ua/index.php/visnykj/article/view/1480/1619>>.doi:<https://doi.org/10.35774/visnyk2023.02.156>.
12. Зарудна Н. Я. Управління бізнес-процесами підприємства в системі стратегічного обліку. *Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Мукачєво, 18-19 квітня 2019 р.). Мукачєво: МДУ. 2019. С. 250–253.
13. Зарудна Н. Я., Кундеус О. М. Банкрутство підприємства в юридичному та обліковому вимірі. Концептуальні основи розвитку системи бухгалтерського і управлінського обліку та звітності: колект. моногр. за наук. ред. д.е.н., проф. З.-М. В. Задорожного. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. С.144–152.
14. Зарудна Н. Я., Кундеус О. М. Вплив положень кодексу України з процедур банкрутства на облік процесу банкрутства. *Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні: матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф., 22 травня 2020 р. Том 1*. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. С. 30–32.
15. Зарудна Н. Я., Кундеус О. М. Зміна у власному капіталі приватного підприємства: податкові наслідки. *Актуальні проблеми розвитку обліку, аналізу, контролю і оподаткування у контексті Європейської інтеграції та сучасних викликів глобалізації: матеріали IX міжнародної науково-практичної конференції 14-15 травня 2021 р. Львів* : Видавництво ЛТЕУ, 2021. 540 с. С. 420–424.
16. Зарудна Н. Я., Кундеус О. М., Яковець Т. А. Облік і оподаткування господарських процесів: навч. пос. Тернопіль : КРОК, 2020. 306 с.
17. Зарудна Н.Я., Кундеус О.М. Правові основи процесу створення бізнесу. *Актуальні питання права та соціально-економічних відносин: Збірник наукових статей*. Кропивницький : ЦРПД, 2023. 419 с. С. 114-119. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/48146>.
18. Іщенко Я.П. Формування та облік власного капіталу в товариствах з обмеженою відповідальністю: стан нормативно-правового врегулювання. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2019. № 1. С.140. URL: <http://efm.vsau.org/storage/articles/November2019/7rkvJcaLVCCMdppf59rA.pdf>.
19. Кодекс України з процедур банкрутства від 14.08.2021 р. № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19>.
20. Конституція України URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
21. Ляхович Г. І. , Зарудна Н. Я., Кундеус О. М., Яковець Т. А. Облік і правове забезпечення господарських процесів: навч. пос. Тернопіль : КРОК, 2017. 343с.
22. Макаревич О. В. Особливості ліквідації юридичної особи за рішенням її учасників. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. №3. С. 71–75. URL: http://www.lsej.org.ua/3_2019/20.pdf.
23. Онищенко В. Статутний капітал підприємства. *Головбух*. 2021. URL: <https://www.golovbukh.ua/article/7256-statutniy-kaptal-pdprimstva>.
24. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
25. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність: Закон України від 16.07.1999 р. №996-XIV URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

26. Пугаченко О.Б., Зарудна Н.Я., Кундеус О.М. Визначення терміну «документооборот» у законодавчих актах і літературних джерелах. *Економіка та суспільство*, 2023. №47. URL: <https://www.economyandsociety.in.ua/index.php/>